

[Undervisningsministeren.]

Der må derfor ved universitetscentrene opbygges en fleksibel uddannelsesstruktur. Denne struktur må gøre det muligt for den enkelte studerende at afslutte sin uddannelse på forskellige niveauer, som gør ham kvalificeret til at påtage sig relevante arbejdsopgaver i samfundet, hvis han ikke skulle have lyst eller evner til en akademisk uddannelse på kandidatniveau.

Centrene må derfor også omfatte uddannelser, som ikke traditionelt betegnes som akademiske uddannelser.

Strukturen må endvidere gøre det muligt at opbygge studier, der kombinerer fag på en ny måde, således at det stadig mere differentierede behov for højt kvalificeret arbejdskraft kan dækkes.

Der foregår i øjeblikket både inden for og uden for planlægningsrådet et omfattende arbejde med nye strukturer, og man kan bl. a. nævne arbejdet med at indrette brede basisuddannelser inden for faglige hovedområder som biologi og samfundsvidenskaberne. Sådanne basisuddannelser tænkes at åbne de studerende en række valgmuligheder mellem kortere- og længerevarende studier.

Jævnsides hermed arbejdes der i planlægningsrådet med en betænkning om universitetscentrenes organisation og administration. Denne betænkning forventes afgivet i begyndelsen af 1970.

Må jeg slutte med at sige, at hvad der her er anført om uddannelsesstrukturen inden for universitetscentrene, også har relation til de bestående universiteter og læreanstalter og deres studier. Behovet for et differentieret og fleksibelt system for de uddannelser, som følger efter den almene skoleuddannelse, må selvfølgelig også gøre sig gældende inden for de eksisterende institutioner, som vil kunne indgå i samarbejde med andre institutioner om at nå den samme uddannelsesmæssige fleksibilitet, som tilstræbes inden for universitetscentrene. Jeg kan her blot pege på, hvad der i bemærkningerne til lovforslaget er sagt om opbyg-

ningen af et biologisk center på og ved Nørre Fæled.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg med disse ord anbefale forslaget til det høje folketinges velvillige behandling.

Boligministeren (Hastrup): Hermed skal jeg tillade mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om sammenlægning af kredit- og hypotekforeninger m. v.

Den realkreditkommission, som den forrige regering nedsatte i december 1966, nærmer sig nu afslutningen på sit arbejde. Kommissionens formand har stillet mig i udsigt, at betænkningen kan foreligge omkring årsskiftet.

Når det foreliggende lovforslag — efter kommissionens ønske — fremsættes allerede nu som en forløber for det samlede lovforslag, som betænkningen formentlig kan danne grundlag for, har det følgende forklaring:

Kommissionen fik bl. a. til opgave at undersøge, om den nuværende opdeling i 3 realkreditlag med kreditforeninger, hypotekforeninger og realkreditfonde bør søges afløst af en samlet realkreditlångivning, eller om der bør tilstræbes et nærmere samarbejde om långivning og obligationsudstedelse.

Under kommissionens arbejde er kredit- og hypotekforeningerne blevet enige om at gå ind for en to-lagsordning, nemlig de hidtidige kredit- og hypotekforeninger som 1. prioritetsinstitutter og realkreditfondene som sekundære prioritetsinstitutter. I forbindelse hermed agtes en del af foreningerne lagt sammen, og yderligere er nogle af foreningerne blevet enige om at indgå i et samarbejde om anvendelse af fællesobligationer.

Kommissionen fik endvidere til opgave at fremkomme med forslag til løsning af de problemer, der opstår i forbindelse med kommunalreformens gennemførelse den 1. april 1970. Købstadbegrebet forsvinder jo nu, og der sker omfattende sammenlægning-

[Boligministeren.]

ger med omegnskommunerne. Da en del kreditforeninger og de fleste hypotekforeninger har deres udlånsadgang knyttet til købstadbegrebet, idet de enten kun må give lån i købstæderne eller kun uden for købstæderne, er en omlægning af udlånsområderne påkrævet. Ved de sammenlægninger, som kredit- og hypotekforeningerne er enedes om, foretages samtidig en ændring af udlånsområderne, hvorved dette problem bringes ud af verden.

Disse sammenlægninger og områdeændringer kan ikke gennemføres på det gældende lovgrundlag. Da foreningerne lægger stor vægt på at søge nyordningen gennemført så hurtigt som muligt efter kommunalreformens ikrafttræden den 1. april 1970, og da omlægningen kræver omfattende forberedelser, har kommissionen efter foreningernes ønske henstillet til regeringen at fremsætte dette lovforslag, som alene tager sigte på at skabe lovhjemmel for sammenlægningerne og for etablering af samarbejdet om udstedelse af fællesobligationer.

Kredit- og hypotekforeningerne er som nævnt ved de omtalte sammenlægninger m. v. gået ud fra, at man bliver stående ved en to-lagsordning af realkrediten, og at man ikke åbner mulighed for enhedsprioritering, det være sig gennem yderligere sammenlægning med realkreditfondene eller ved at give begge slags realkreditinstitutter adgang til at yde lån fra bund til top.

Denne forudsætning kan naturligvis hverken regering eller folketing på forhånd binde sig til. Det ville ikke være rigtigt, om lovgivningsmagten ved at gennemføre en lov, der giver de kredit- og hypotekforeninger, som måtte ønske det, adgang til sammenlægning, uden videre skulle afskære sig fra i den endelige realkreditlovgivning at gå andre veje end den påtænkte to-lagsordning, hvis man finder, at dette er den rigtige løsning for den fremtidige danske realkredit.

På den anden side må det vel erkendes, at en fremsættelse og gennemførelse af lovforslaget uden forbehold på dette punkt af foreningerne kunne blive opfattet som en stiltiende accept af den forudsætning, som de har lagt til grund. For at bringe dette spørgsmål på det rene har jeg derfor forhandlet med realkreditkommissionens for-

mandskab og kredit- og hypotekforeningernes stående fællesudvalg. Fra kreditforeningernes stående fællesudvalg har jeg derefter modtaget en erklæring af 9. november 1969, som jeg gerne vil citere:

„Under henvisning til forhandlingerne den 30. oktober 1969 mellem hr. boligministeren og Realkreditkommissionens formandskab samt formændene for Kreditforeningernes stående Fællesudvalg og Hypotekforeningernes stående Fællesudvalg skal man herved tillade sig at gentage anmodningen om, at det af Realkreditkommissionen af 1966 til ministeren oversendte udkast til forslag til lov om sammenlægning af kredit- og hypotekforeninger m. v. fremmes mest muligt.

Fællesudvalget finder, at forslaget fremsættelse for folketinget og dets behandling dér vil være ønskeligt for at tilendebringe de gennem lang tid førte meget vanskelige forhandlinger om gennemførelse af en strukturrationalisering i realkrediten.

Det blev af ministeren under forhandlingerne anført, at det af hensyn til forslaget behandling i folketinget var nødvendigt at afvente dels redegørelsen fra det ved økonomiministeriets skrivelse af 9. juni 1969 nedsatte udvalg („Kurt Hansen-udvalget“), dels Realkreditkommissionens endelige betænkning, der efter det oplyste forventes at foreligge inden årets udgang.

På baggrund af den virksomhed, der — bl. a. på grund af den til gennemførelse pr. 1. april 1970 vedtagne kommunalreform — er udfoldet inden for de 19 kredit- og hypotekforeninger for at få fremmet planerne om strukturrationaliseringen, samt af hensyn til de omfattende praktiske foranstaltninger, som er nødvendige for at skabe de nye institutioner, der fremtidig skal give 1. prioritetslån i faste ejendomme, finder fællesudvalget det nødvendigt, at det fornødne lovgrundlag kan skaffes til veje hurtigst muligt af hensyn til de vedtagelser i repræsentantskaber og på generalforsamlinger, som er nødvendige forudsætninger for strukturændringerne.

I anledning af det ovenfor anførte om det fortsatte arbejde på at gennemføre rationaliseringen kan fællesudvalget udtale, at man er af den opfattelse, at det ikke ved det omhandlede lovforslags fremsættelse og behandling udelukkes, at der fremkommer

[Boligministeren.]

forslag af andet indhold, ligesom et sådant lovforslag ikke af fællesudvalget vil blive påberåbt som præjudicerende for lovgivningsmagtens endelige stilling til de fremtidige organisationsforhold i realkreditte.

Denne erklæring har hypotekforeningernes stående fællesudvalg tiltrådt ved en påtegning, hvori fællesudvalget erklærer sig enig i, at lovforslagets fremsættelse ikke kan præjudicere andre løsninger.

Med disse erklæring mener jeg, at vejen er banet for, at det foreliggende lovforslag kan behandles efter sit indhold: at de kredit- og hypotekforeninger, som ønsker at slutte sig sammen eller etablere samarbejde om fællesobligationer, får den fornødne lov-hjemmel hertil, uden at der dermed er foregrebet noget med hensyn til den endelige ordning af realkreditens forhold.

Som nævnt har realkreditkommissionens formand givet mig tilsagn om, at kommissionens betænkning med dertil hørende forslag vil foreligge omkring årsskiftet. Endelig vedtagelse af det forslag, som hermed fremsættes, kan afvente offentliggørelse af kommissionens betænkning. Forslaget er at betragte som det første led i den forestående reform af realkreditsystemet. Hensigten med forslaget er alene at tilvejebringe det nødvendige lovmæssige grundlag for, at de fusioner, der er under overvejelse, kan virkeliggøres så hurtigt som muligt efter kommunalreformens gennemførelse pr. 1. april 1970.

Idet jeg om lovforslagets enkeltheder henviser til bemærkningerne, skal jeg anbefale lovforslaget til det høje folketings velvillige behandling.

Endvidere tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring i byggelov for købstæderne og landet.*

Efter kommunalreformens ikrafttræden den 1. april 1970 ophæves den hidtidige sondring mellem købstæder og sognekommuner. Da byggelov for købstæderne og landet i et vist omfang bygger på denne sondring, er det nødvendigt fra samme dato at ændre byggeloven, således at der ej heller i denne skelnes mellem købstadkommuner og sognekommuner.

De fleste af de foreslåede ændringer har dette begrænsede sigte og medfører ingen

ændringer i lovens indhold og system. Forslaget indeholder dog også et par reelle ændringer, som jeg skal knytte nogle bemærkninger til.

I den gældende lov kommer forskellen mellem købstad- og sognekommuner især frem i reglerne om anke- og dispensationsmyndigheden. For købstadkommunerne er boligministeriet anke- og dispensationsmyndighed, medens det for sognekommunerne er amtsrådet, der udøver disse beføjelser. Som en mellemgruppe har de såkaldte „borgmesterkommuner“ kunnet vælge mellem boligministeriet og amtsrådet, idet amtsrådet er anke- og dispensationsmyndighed, medmindre disse kommuner i deres bygningsvedtægt har bestemt, at denne myndighed skal være hos boligministeriet.

Ved udarbejdelsen af forslaget til ændring af landsbyggeloven har vi set bort fra den mulighed at bibeholde den samme fordeling af anke- og dispensationsmyndigheden som i dag. Det ville for de hidtidige købstæder have betydet, at der inden for de nye, sammenlagte kommuner ville blive en del af kommunen, som havde boligministeriet og en del, som havde amtsrådet som anke- og dispensationsmyndighed, hvilket ville være upraktisk.

Vi har heller ikke ment at burde foreslå, at de hidtidige købstæder i deres nye skikkelse skal henhøre under boligministeriet som anke- og dispensationsmyndighed. Der ved ville boligministeriets arbejde blive kraftigt udvidet — med alle omegnskommunerne til købstæderne — og dette ville ikke stemme med bestræbelserne for at lægge sagerne fra centraladministrationen ud til lokal afgørelse.

Dette sidstnævnte forhold peger naturligt i retning af at udvide amtsrådenes kompetence. Her har vi imidlertid haft for øje, at det må påregnes, at vi inden alt for længe står over for en fuldstændig omlægning af hele planlægningslovgivningen som en naturlig fortsættelse af jordlovsreformen. Indholdet af denne planlægningsreform kender vi endnu ikke — der vil antagelig gå et års tid med at udarbejde den — men vi kan allerede nu regne med, at der vil være en sådan sammenhæng mellem godkendelsen af planlægningen og administrationen af de godkendte planer, at det vil være naturligt, om anke- og dispensationsreglerne